

หอยเชอริ

หอยเชอริ (golden apple snail) เป็นหอยทากน้ำจืดชนิดหนึ่ง ลักษณะคล้ายหอยโข่งบ้านเรา แต่สีเปลือกอ่อนกว่า (ภาพที่ 1) มีแหล่งกำเนิดอยู่ทางแถบอเมริกาใต้ นำเข้ามาในไทยเพื่อเลี้ยงขายเป็นอาหารและเลี้ยงประดับในตู้ปลา ต่อมาหลุดรอดลงแหล่งน้ำ และถูกปล่อยเมื่อไม่ต้องการ จนกลายเป็นสัตว์ศัตรูข้าวที่สำคัญในประเทศไทย

ภาพที่ 1 ตัวเต็มวัยหอยเชอริ *Pomacea* sp. ภาพที่ 2 กลุ่มไข่หอยเชอริ และหอยเชอริขณะวางไข่

รูปร่างลักษณะและการทำลาย

หอยตัวเต็มวัยอายุ 3 เดือน (มีความสูง 2.5 เซนติเมตร) สามารถผสมพันธุ์และวางไข่ได้ แม่หอยจะวางไข่ในที่แห้งเหนือระดับน้ำ ไข่มีสีชมพูเกาะติดกันเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 388 – 3,000 ฟอง (ภาพที่ 2) ไข่จะฟักเป็นตัวใน 7-12 วัน ลูกหอยกินสิ่งอ่อนนุ่ม เช่น สาหร่ายเป็นอาหาร และเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว หอยเชอริชอบกินต้นข้าวอ่อนๆ ตั้งแต่ ข้าวงอก หรือตั้งแต่ก่อนปักดำ จนถึงข้าวแตกกอ

การป้องกันกำจัด

- เลือกวิธีปักดำโดยใช้ต้นกล้า อายุ 25-30 วัน
- ช่วงเตรียมดิน : ทำร่องน้ำเทียมรอบแปลงเพื่อล่อให้หอยมารวมกันและเก็บทำลาย
- ทุกครั้งที่สูบน้ำเข้านา ใช้ฝือกกั้นสวะ และหอยขนาดใหญ่ก่อน แล้วกั้นตามอีกชั้นด้วยตาข่ายตาถี่ หมั่นเก็บหอยและสวะออกเพื่อไม่ให้กีดขวางทางน้ำเข้า (ภาพที่ 3)
- กำจัดหอยและกลุ่มไข่จากฤดูกาลที่แล้ว และป้องกันหอยใหม่ที่จะเข้ามา
- ปักไม้ไผ่ตามข้างคันนา เพื่อล่อให้หอยมาไข่แล้วเก็บออกไปทำลาย
- เก็บตัวหอยและกลุ่มไข่น้อยสัปดาห์ละครั้ง อาจใช้พืช เช่น ใบมะละกอล่อ เพื่อให้หอยมารวมกันและเก็บทำลายได้ง่าย
- ใช้ศัตรูธรรมชาติของหอย เช่น ปล่อยเปิดไล่ทุ่งลงกินหอย (หลังจากเก็บเกี่ยวหรือก่อนทำนา) (ภาพที่ 4)
- การใช้สารกำจัดหอย ได้แก่

1. กากเมล็ดชา ใช้หว่านในนาข้าว อัตรา 3 กิโลกรัมต่อไร่

2. นิโคซาไมด์ (nicorsamide) ชื่อการค้า ไบลูสไซด์ (Bayluscide) 70% WP อัตรา 50 กรัมต่อไร่

3. เมทัลดีไฮด์ (metaldehyde) ชื่อการค้า แองโกล-สลัก (Anglo slug) 5% หรือเดทมีล (Deadmeal) 4% เป็นเหยื่อพิษสำเร็จรูปอัดเม็ดใช้หว่านในอัตรา 0.5-1 กิโลกรัมต่อไร่

* ใช้สารกำจัดหอยหลังปักดำ หรือวันแรกที่เอาน้ำเข้านา และใช้ขณะมีน้ำอยู่ในนาสูง

5 เซนติเมตร

* ควรใช้ในกรณีที่มีการระบาดอย่างหนักและมีความเสียหายมากเท่านั้น และควรใช้สารเพียงครั้งเดียวต่อ 1 ฤดูปลูก

* ห้ามใช้สารอะบาแม็กดิน สารเอ็นโคซัลเฟน และสารฆ่าแมลงอื่นๆ เพราะจะทำลายสภาพแวดล้อม

ภาพที่ 3 การใช้วัสดุกันทางที่ระบายน้ำเข้านา

ภาพที่ 4 ปล่องเปิดไล่ทุ่งลงในแปลงนาช่วงหลังเกี่ยวข้าว

ที่มา :: กองวิจัยและพัฒนาข้าว กรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

<http://brrd.in.th/rkb/contents/view/category:23/title:index.php-file=content.php&id=28.htm>